A°. 1841. N°. 172

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is f 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 4 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Alexandrië, 6 aug. Het volgende uittreksel uit een handelsbrief uit Beyrut werpt een droevig licht over den toestand van Syrië. » De Turksche regering alhier verkeert in de volslagenste magteloosheid, en het ware geen wonder bijaldien zij binnen kort geheel verscheed. Gansch Neder-Syrië verkeert in eene soort van woeste vrijheid. Derhalve zijn ook alle wegen onveilig, en is geen verkeer bijna meer mogelijk. Iedereen, zelfs de vreedzame landman, draagt zijn geweer op den rug, als hij zijn veld bebouwt. Dikwijls moet hij de vrucht afnemen alvorens zij rijp is, opdat het rondzwervende gespuis hem niet van de moeite des inzamelens ontheffe. Niet zelden heeft het eene dorp met het andere openbaren oorlog. De regering wil niet tusschen beide komen en kan het niet; want als zij het doet, zoo wordt zij slechts uitgelagchen, gelijk onlangs in den omtrek van Jaffa geschiedde, waar 30 gewapende Arabieren twee hunner makkers met geweld bevrijdden en aan wakers en regters hunne krachten lieten gevoelen. De militaire magt is in deze streken zeer onbeduidend en bijzonder slecht gezind." (*Allg. Z.*)

ITALIE.

Napels, 18 aug. De dieverijen op straat, die in den laatsten tijd zoo zeer hadden toegenomen, worden thans, dank zij den onvermoeiden pogingen, van onzen minister van policie, nadrukkelijk tegengegaan. Ook zijn reeds eenige voorbeelden gesteld die doel treffen, en nog gisteren ontving een zakkenroller die een voorbijganger het horlogie uit den zak trok, op de plaats zelf waar hij het misdrijf pleegde, honderd stokslagen, na alvorens in de naburige straten te zijn rondgeleid en als dief te zijn uitgeroepen. Vroeger werden misdadigers van deze soort, verkeerd op een ezel zittende door de straten geleid, wat thans niet meer geschiedt.

(*Allg. Zeit.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 28 aug. Luidens een geloofwaardig gerucht zal de belasting op den brandewijn eerlang aanmerkelijk worden verhoogd, daarentegen die op het bier zeer verminderd worden. Men zegt zelfs, dat de regering genegen is voorschotten te doen wanneer der zake kundige mannen groote bierbrouwerijen oprigten willen. De weldadige bedoeling onzer regering is daarbij niet te miskennen; of dezelve echter zal kunnen worden bereikt, staat nog te wachten. — Onze winkeliers prijzen thans de dames eene soort van wollen stof, onder den naam *étoffe de Thiers*, aan, als iets geheel nieuws, tot herinnering aan de aanwezigheid van den beroemden man. Spotters zeggen dat het eene oude, verlegen waar is.

(*Bresl. Zeit.*)

— Uit Weenen verneemt men dat de Pruissische gezant aan het Oostenrijksche hof, graaf *v. Malzahn*, tot minister van buitenlandsche zaken, in Pruissen, zou benoemd zijn. (*Schw. M.*)

ENGELAND.

Londen, 30 aug. De stoompaket *Arcadia* heeft berigten uit New-York van den 15den augustus aangebragt. Zij behelzen niets naders, ten aanzien van het regtsgeding van den heer *Mac Leod*.

— De prins *van Joinville* werd in New-York gewacht.

Londen, 31 aug. In de zitting van het Hoogerhuis van gisteren gaf lord *Melbourne* te kennen, dat, ten gevolge der stemming van het Lagerhuis van jl. zaturdag ochtend, hij het van zijnen pligt had geacht om, voor zich en zijne ambtgenooten hun ontslag aan H. M. aan te bieden, welk ontslag door H. M. goedgunstiglijk was aangenomen; dat mitsdien de tegenwoordige ministers nog slechts bleven fungeren, tot dat hunne opvolgers zouden benoemd zijn.

In het Lagerhuis werd gisteren avond het volgende antwoord der koningin, op het geamendeerde adres van dat huis voorgelezen:

» Ik verneem met het grootste genoegen, dat het Huis der Gemeenten doordrongen is van de belangrijkheid der overwegingen, waarop ik deszelfs aandacht heb gevestigd, op den handel en de inkomsten des lands, en dat, bij het kiezen van den weg, dien het verkieselijk is in te slaan, het de belangen van alle klassen mijner onderdanen en de wetten, welke den graanhandel regelen, raadplegen zal." — H. M. verzekert wijders het Huis der Gemeenten dat zij steeds gaarne naar den raad des parlements geluisterd heeft, en dat zij onmiddellijk maatregelen tot het daarstellen van een nieuw bestuur zoude nemen.

Daarop stond lord *John Russell* op en kondigde de aftreding der ministers aan. Hij zeide, dat het ministerie zijne loopbaan met groote belangrijke maatregelen aangevangen had, en dat het thans zijne loopbaan had geëindigd met het voorstellen van andere belangrijke maatregelen, welke de omstandigheden hetzelve echter belette ten uitvoer te brengen. Hij eindigde met het Huis te verzekeren, dat hij, hetzij als minister, hetzij als lid der oppositie, steeds bereid zou zijn tot het bevorderen van zoodanige maatregelen als hij voor het openbare welzijn geschikt zoude achten.

Beide Huizen zijn tot aanstaanden maandag geadjourneerd.

Onderscheidene der voornaamste leden van de conservative partij hebben dezen morgen bijeenkomsten met sir *R. Peel* gehad. Men gelooft dat binnen één of twee dagen zijn kabinet zamengesteld zal zijn. Hem zal insgelijks, naar men verzekert, de benoeming der hofhouding overgelaten worden. De graaf van Liverpool, een persoonlijke vriend der koningin, zal, zegt men, tot lord intendant benoemd worden.

— Volgens den *Times* van 1 september is de zamenstelling van het nieuwe ministerie als volgt:

Sir *Robert Peel*, eerste minister; de heer *Goulbourn*, kanselier van den exchequer; lord *Lyndhurst* lord grootkanselier; hertog *van Wellington*, president van den raad; hertog *van Buckingham*, lord geheimzegelbewaarder; sir *James Graham*, secretaris van staat voor binnenlandsche zaken; lord *Stanley*, secretaris van staat voor de koloniën; graaf *van Aberdeen*, secretaris van staat voor buitenlandsche zaken; sir *Frederik Pollock*, attorney-generaal; sir *W. Follett*, solliciteur-generaal; graaf *de Grey*, lord stedehouder van Ierland.

FRANKRIJK.

Parijs, 30 aug. Van al de departementsraden blijkt nu die van het departement du Nord de eenige te wezen die de voorgeschreven wijze van opschrijving voor de belastingen als onwettig aanmerkt. Intusschen noemt men onder de gemeenteraden, welke zich daartegen verzetten, die van Straatsburg, Vichy, Busset en Varennes.

— Al de gissingen, omtrent de gevolgen der benoeming van den infant *Francisco de Paule* tot senateur gemaakt, vervallen met dat berigt zelf. Het is namelijk thans gebleken, dat de telegrafische depêche eene onnaauwkeurigheid behelsd heeft, en dat niet genoemde prins, maar de heer *Infante*, tot gemelde waardigheid is verheven.

— Het Spaansch ministerie heeft het ontwerp van afstand der eilandjes Arnobon en Fernando-Po kunnen intrekken, doordien het in staat geweest is eene verpligte schuld aan Engeland te voldoen, op de vereffening waarvan sedert eenigen tijd sterk was aangedrongen.

— Men heeft hier berigt van een vreesselijk onheil ter zee. De stoomboot *Erié* is namelijk, den 9den dezer, in de vaart tusschen Buffalo en Chicago, in brand geraakt, en van de tweehonderd personen die zich aan boord bevonden, waaronder honderd en vijftig Duitsche landverhuizers, zijn honderd en zeventig omgekomen.

— Men spreekt van groote feesten, welke te Compiègne, tijdens het verblijf van den koning aldaar, zullen gegeven worden, bij gelegenheid, dat Z. M. het kamp, onder bevel van den hertog *van Nemours*, zal bezoeken.

— Naar men verneemt, is de maarschalk *Gérard* vrij ernstig ongesteld.

Parijs, 1 sept. Onderscheiden dagbladen spreken heden van geruchten betrekkelijk eene aanstaande verandering in het ministerie; zij voegen er zelfs bij, dat het nieuwe kabinet zou worden zamengesteld onder de zorg der heeren *Molé* en *Lamartine*.

— De *Moniteur* bevat de volgende télégrafische dépêche uit Marseille 31 en Malta 27 augustus:

Op 20 mei was in China alles in den vorigen toestand; de keizer volhardde in zijn besluit van verzet en hij had eene talrijke zamentrekking van troepen bevolen, over welke zijn broeder persoonlijk het bevel zou voeren.

BELGIE.

Brussel, 1 sept. Onze tentoonstelling van nijverheid trekt nog steeds eenen stroom niet alleen van ingezetenen, maar ook van vreemdelingen aan; geleerde buitenlandsche technologen, sommigen belast met eene speciale zending, komen met de meeste aandacht onze voortbrengselen bestuderen. Ter zelfder tijd staat aan onze ijzeren spoorwegen een schooner verschiet te wachten, want heden is onze minister van openbare werken met den heer *Masui*, directeur der spoorwegen, vertrokken, om de plegtige inwijding van den Keulschen spoorweg bij te wonen, van dien spoorweg, waarmede ons Duitschland eindelijk zijne armen toereikt. Van eenen anderen kant vervolgt de heer *Commaille* zijn ontwerp eener proeflading, welke meer dan 18,000 mijlen in de zuidelijke zeeën langs de Kaap de Goede Hoop, den stillen Oceaan en den Indischen Archipel zal bevaren. De belgen schijnen het voorbeeld der Amerikanen in dit opzigt te volgen.

— HH. MM. worden reeds in de volgende week van hunne reis naar Parijs te Brussel terug verwacht.

— De heer *Falck*, Nederlandsch gezant aan ons hof, is eergisteren van zijne reis naar Aken, werwaarts hij zich tot gebruik der baden had begeven, te Brussel teruggekomen.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 31 aug. De heer Mr. *A. W. Huidekoper*, slechts sedert kort lid der Tweede Kamer, is alhier overleden. Het vaderland verliest in hem een regtschapen, kundig en ijverig burger, van wien het als volks-vertegenwoordiger veel mogt verwachten; de wetenschappen, inzonderheid de regtsgeleerdheid, eenen vlijtigen en grondigen beoefenaar.

Amsterdam, 1 sept. Heden heeft, door de administratie der Hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij, de openbare aanbesteding plaats gehad tot het maken van een stationsgebouw binnen de stad Haarlem. Dit werk is aangenomen door den heer *H. J. Sebil*, aannemer van publieke werken, wonende te Haarlem, en zulks voor eene som van f 59,800.

's Gravenhage, 30 aug. Z. M. heeft dezer dagen benoemd: Bij de koninklijke militaire akademie te Breda, tot gouverneur, den kolonel *H. G. Seelig*, en tot commandant, den majoor *J. P. Delprat*, thans eerste en tweede commandanten bij de akademie.

— Tot hoogleeraar in de wis- en natuurkunde, de kapitein van de tweede klasse der artillerie, *J. P. C. van Overstraten*.

— Nog verneemt men, dat Z. M. benoemd heeft, tot controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Rotterdam, den heer *J. Marijt van Dijk*, thans controleur te Leiden.

— Door Z. M. zijn nog benoemd, tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren *J. de Kater*, lid der provinciale staten, te Zierikzee; mr. *H. van Adrichem*, president, en mr. *A. J. F. Egter*, officier bij de arrondissements-regtbank te Zierikzee; *H. Lenshoek van Zwake*, kantonregter te Goes, en de weleerw. heer *Thomas*, roomsch-katholijk pastoor en landdeken in de provincie Zeeland.

's Gravenhage, 31 aug. Heden morgen, omstreeks half 9 ure, is Z. M. de koning, van Tilburg, in deze residentie teruggekeerd.

— Z. M. heeft dezer dagen benoemd tot luitenant-kolonel, den gepensioneerden majoor *M. J. Brepaets*, tijdelijk directeur van 'srijds magazijn van kleeding, equipering, kampements-effecten en hospitaal-fournituren te Delft.

's Gravenhage, 1 sept. Men verneemt, dat, ter belooning wegens den gunstigen uitslag der expeditie tegen het rijk van Manette, in Celebes, door Z. M. bij de landmagt in Nederlandsch Indië benoemd zijn: Tot ridder der Militaire Willems Orde 3de klasse, *A. Hendriks*, majoor der infanterie, thans ridder van de vierde klasse dier orde; en tot ridders dier orde van de vierde klasse: *F. W. L. A. Peuchen* en *J. C. Ackers*, eerste luitenants der infanterie; *C. Nowack*, tweede luitenant der infanterie, en *E. A. C. Simons*; idem der artillerie; *D. J. Croon*, idem der kavallerie, *J. A. Velberg*, korporaal van de 5de afdeeling van het algemeen depôt; *C. Dezenkamp* en *J. H. van der Vliet*, fuseliers der 5de afdeeling van het algemeen depôt; *P. Buis*, korporaal der artillerie; *C. van der Haeghen*, brigadier der kavallerie; *W. Wagenmakers* en *Hendriks* bijgenaamd *Jansse*, kavalleristen.

Bij de zeemagt: tot ridders der Militaire Willemsorde 4de klasse, *N.* baron *Gansneb*, genaamd *Tengnagell*, luitenant ter zee van de tweede klasse, en *W. de Fremery*, adelborst van de eerste klasse.

— Men verneemt, dat de generaal-majoor *Nepveu* door Z. M. met eene bijzondere missie naar Berlijn is gezonden geworden. Sommigen willen, dat deze zending in verband staat met de Luxemburgsche aangelegenheden.

Assen, 30 aug. In den nacht tusschen 28 en 29 dezer zijn zes gevangenen uit de gevangenis alhier losgebroken. Zij hebben zich vier zware deuren met stevige grendels en sloten weten te openen; op welke wijze, is onzeker; waarschijnlijk heeft eene zware spijker, in een houten greep bevestigd en verbogen tot een loopsleutel, welke in een hok der ontsnapten gevonden is, daartoe ook gediend. Men vermoedt, dat zij hulp van buiten ontvangen hebben. Dezelve zijn *Hein Spek*, *Jan van Benthem Igentlijk*, alias *Johannes Toussaint*, *Georg Friedrich Rietbroek*, *Johan Justus Eben*, *Geert Pipot*, alle zittende op instructie, en *Toon Nyenhuis*, wegens misdaad veroordeeld tot schavot- en twaalf jaar tuchthuisstraf. Zij waren in twee hokken opgesloten, en zijn, na het verlaten der gevangenis, over eenen muur geklommen, eene binnenplaats achter het gebouw van het provinciaal bestuur overgegaan, en door een openstaand luik van eene die plaats afsluitende turfschuur op de straat gekomen. De vlugtelingen zijn eenige uren aan deze zijde van Leeuwarden gevat en dezen middag hier weder binnengebragt. (*Drent. Ct.*)

† *Apeldoorn, 2 sept.* »Tegen den 15den dezer wordt Z. M. de koning op het Loo verwacht, om aldaar eenen nacht verblijf te houden; een twintigtal boeren te paard, daartoe door den heer burgemeester aangezocht, moeten eene soort van eerewacht vormen, terwijl twee groene bogen over den straatweg zullen worden gespannen.

»Ofschoon Z. M. de graaf VAN NASSAU vrij zeker dit najaar niet op het Loo zal komen, schijnt nogtans Z. M. het voornemen te koesteren (1) om voor het vervolg aldaar somtijds verblijf te houden, zijnde dezer dagen de gewezen doctor van Z. M. hofhouding pensioen verleend, onder de verpligting om te Apeldoorn of op 't Loo te blijven resideren, en bij hoogstdeszelfs eventuële komst op het Loo over de hofhouding te practiseren."

ARNHEM, 3 sept.

Uit de processen-verbaal van de beraadslagingen der afdeelingen over het wetsontwerp omtrent de aflossing en intrekking van schuld over 1841, blijkt dat de gevoelens der leden dienaangaande zeer verschilden. In de 1e afdeeling merkte men algemeen op, dat de wet geene verpligting oplegt om jaarlijks, na voorafgaande loting, een gedeelte van de schuldbekentenissen rentende 4½ pCt., daargesteld volgens de wet van 27 december 1822 (*Staatsblad* n°. 59,) af te lossen; dat van zulk eene aflossing in het *berigt* was melding gemaakt geweest, woog wel bij sommige leden, doch het stond in ieder geval vast, dat de af te lossen of uit te loten som was onbestemd. Ten aanzien van de bepaling van die som, moest in aanmerking genomen worden, dat de toestand van de schatkist niet toelaat, om uit overwinsten of zelfs uit gewone middelen de aflossing te bewerkstelligen; dat de schatkist ten dien einde gelden moet opnemen, en dat het inderdaad met eene goede staathuishoudkunde niet was overeen te brengen, om eene groote som dan noodig af te lossen, wanneer de af te lossen schuldbekentenissen slechts 4½ pCt., de op te nemen gelden jaarlijks 5 pCt., kosten; dat er ook geene enkele reden kan aangevoerd worden, om de houders van 4½ pCt. amortisatie-syndicaat, thans beneden pari staande, op die wijze boven de overige schuldeischers van den staat te bevoordeelen. In de 2e afdeeling, verklaarden twee leden, dit ontwerp beschouwende als het gevolg van dat nopens den vervroegden overgang van uitgestelde schuld, hetzelve niet te kunnen goedkeuren; zij zagen liever voorgesteld eene conversie van de 3½ en 4½ pCt. schuldbrieven in kapitaal, rentende 5 pCt., voor welke conversie de thans betaald wordende interest als grondslag van de kapitaals-berekening dienen moest, in dezer voege, dat 1,000 4½ pCt. zou worden geconverteerd in *f* 900 à 5 pCt., en *f* 1,000 3½ pCt. in *f* 700. De overige leden konden zich met deze beschouwing niet vereenigen. In de 3de afdeeling, hebben vier leden te kennen gegeven, dat zij geenszins met het slot van de 4de alinea der premissen, of der 2de overweging, konden instemmen, dat namelijk, omtrent de aflossing der schulden, van het amortisatie-syndicaat afkomstig, voor het jaar 1841 *alsnog voorziening behoorde plaats te vinden;* en zij mitsdien ook ongenegen waren, artikel 1 des ontwerps goed te keuren. Deze leden hebben opgemerkt dat de minister bij zijne memorie van toelichting geene melding maakt van eenige wet, waarbij eene aflossing der 4½ pCt. schuldbekentenissen zoude zijn vastgesteld, en er ook geene bij de considerantia der wet is aangehaald; zij gelooven ook dat eene zoodanige wets-bepaling niet bestaat, en er dus geene dadelijke verpligting tot aflossing kan aangevoerd worden. Deze leden konden niet ontkennen dat vele jaren achtereen, door de Staten-Generaal in eene aflossing is toegestemd, doch moeten doen opmerken, dat dit in geheel andere omstandigheden geschied is, dan waarin wij ons nu bevinden; dat toen door het amortisatie-syndicaat zelf aan de Staten-Generaal de verzekering gegeven werd, dat die instelling deze uitdelging van schuld doen kon, zonder aan andere verpligtingen, op haar gelegd, eenigzins te kort te komen; dat toen de Staten-Generaal, in het vertrouwen op de waarheid der verzekering welke zij door den aard dier instelling niet konden onderzoeken, tot deze aflossingen hunne toestemming hadden gegeven; zij voegden hierbij, dat, hetgeen ook nog laatstelijk in 1839 gebeurd was, hier niet tot aandrang voor deze aflossing konde genomen worden, vermits toen eene voor 1840 aangekondigde uitloting het als zeer bedenkelijk kon doen beschouwen, hoegenaamd geene aflossing te doen; dat, vermits er nu geene toezegging bij de begrootingswetten voor dit jaar gedaan is, veel min eene aankondiging van uitloting, en daar er geene wettige verpligting bestaat, het alleszins, bij den tegenwoordigen nood der schatkist, ongeraden zoude zijn eene aflossing van een half millioen te doen, en den staat voor p. m. *f* 40,000 te benadeelen. Deze leden bragten eindelijk nog in het midden, dat bij het vrijvallen der som, voor den aankoop van werkelijke schuld op de begrooting van 1841 vermeld, het naar hun inzien beter ware deze baten voor eene volgende dienst te bewaren, om hierdoor de gelegenheid te openen, het zij tot het verminderen van opcenten op deze of gene belasting, welke reeds op zich zelve eenen drukkenden last voor de natie daarstelt, het zij tot eenige andere nuttige bestemming. Vier leden, deze beschouwingen niet in derzelver gestrenge toepassing deelende, verklaarden in de voorgestelde aflossing te kunnen berusten. In de 4e afdeeling heeft de herinnering van hetgeen bij de aanbieding der begrooting over het loopende jaar, in october jl. (bladz. 4), is gezegd geworden en later bij de beantwoording der gevallene aanmerkingen is herhaald (bladz. 37), dadelijk bij de leden der afdeeling den twijfel verlevendigd, of het al of niet raadzaam kan geacht worden, tot eene uitloting en intrekking van schuldbekentenissen van het syndicaat over te ga[…] welke twijfel zich heeft versterkt bij de herlezing v[…] de antwoorden der regering op de bedenkingen, die […] aanneming der wet, houdende opheffing van het sy[n]dicaat, zijn voorafgegaan, bij welk stuk (bladz. 3) […] uitloting afhankelijk gemaakt wordt van de regeling e[…] uitvoering van het 13de artikel van het Belgisch tractaa[t]. In de 5e afdeeling verklaarden de meeste leden z[ich] gunstig gestemd voor den voorgestelden maatregel. A[n]dere leden der afdeeling deelden niet zoo zeer in […] overtuiging dat de voorschrevene aflossing en inkoop o[p] eene stellige wijs door de wet voor verpligtend was ver[]klaard, en zij konden geene voldoende opheldering vi[n]den in de overgelegde memorie van toelichting omtre[nt] de noodzakelijkheid om dezelve tot het bepaalde bedr[ag] vast te stellen. Zij vonden zich verpligt om over de[…] verschillende punten de vereischte inlichtingen van […] regering te vragen, vóór dat zij over zulk een gewigti[g] onderwerp tot een bepaald besluit kwamen; en zij kon[…] den het zich niet ontveinzen, dat bij de bestaande moei[…]lijkheid om door middel der gewone inkomsten in d[e] staatsuitgaven te voorzien, tot het verleenen der be[…]schikking over aanzienlijke geldsommen niet moest wor[]den overgegaan, dan nadat het nut en de noodzak[e]lijkheid hiervan duidelijk bewezen waren.

(1) Of te wenschen dat men aan zoodanig voornemen gehoor […] *Red.*

Mengelwerk.

De Nederlandsche Koloniën en Handel-maatschappij.

In onze nommers van 15 en 22 juli deelden wij, on[…]der bovenstaand opschrift, een en ander mede uit een rapport van den Franschen gezant te 's Gravenhage, den heer DE BOIS LE COMTE, aan den minister van buitenlandsche zaken te Parijs. Naar wij thans uit goede bron vernemen, zijn in dat rapport de volgende verbeteringen te maken.

I. Het is niet bekend dat de Chinezen op het eiland Sumatra zich met den bouw van peper, en op het eiland Riow met de cultuur van eene soort van palmboomen bezig houden. Welligt bedoelde men de Lian (*Nauclea gambir*) waaruit het gom getrokken wordt hetwelk onder de benaming van gambir (*terra Japonica*) een voorwerp van uitgebreiden handel in Indië is.

II. Luidens de officiële berigten omtrent den handel van Java over 1839, bedroeg de gezamenlijke invoer, i[…] rende som, 68,000,000 franken; daarvan kwamen on[…] geveer:

Uit Nederland, voor	32,000,000 fr[…]
» Engeland	8,000,000 »
» Frankrijk	700,000 »
» Hamburg, Zweden, Denemarke en Bremen	900,000 »
» Amerika	600,000 »
» De Kaap de Goede Hoop, Bengalen en het overige Azië	26,000,000 »

III. Luidens dezelfde berigten bedroeg de uitvoer ui[t] Java over 1839 ongeveer 120,000,000 franken; daarvan ging naar:

Nederland	81,000,000 fr[…]
Engeland	4,000,000 »
Frankrijk	1,600,000 »
Denemarken, Zweden, Hamburg en Bremen	1,200,000 »
Spanje, Isle de France, Bengalen, China, Japan en den Indischen Archipel	23,000,000 »

IV. Volgens de officiële opgaven, werden in 1839 uitgevoerd:

koffij	46,781,729 kilo	ter waarde van	48,000,000 fr[…]
suiker	53,839,114 »	»	23,000,000 »
rijst	68,144,634 »	»	9,500,000 »
indigo	588,764 »	»	7,000,000 »
tin	2,941,723 »	»	4,800,000 »
specerijen	563,303 »	»	4,700,000 »
verschillende artikels			23,000,000 »

V. De invoer der Nederlandsche koloniën in Amerika bedroeg over het gemelde jaar niet meer dan 4 of 5 millioen franken; het grootste gedeelte daarvan kwam ui[t] het moederland.

VI. Onder de schepen die voor den handel tusschen Nederland en zijne Aziatische volkplantingen worden gebezigd, zijn er slechts zeer weinig op Java gebouwd. Dit laat zich gemakkelijk verklaren uit de bepaling: de Handelmaatschappij verpligt is zich slechts van Nederlandsche schepen te bedienen.

VII. Aan inlandsche katoen-waren werden in Java over 1839 ingevoerd voor ongeveer 15 millioen fr. aan Engelsche voor ongeveer 5. Maar bijna al het garen

hetwelk de Nederlandsche fabrieken verwerken, wordt uit Engeland getrokken. De jaarlijksche waarde van het op die wijze verbruikte Engelsche garen bedraagt omstreeks 5 millioen franken, en deze som behoort dus van den invoer uit Nederland afgetrokken en bij den invoer uit Engeland gevoegd te worden, waardoor het wederzijdsch bedrag op umstreeks 10 millioen fr. te staan komt.

VIII. De vermelding dat zoo wel particuliere handelhuizen als de Handelmaatschappij nog bijzonder bij het tarief begunstigd zijn, naardien hetzelve de op nationale schepen uitgevoerde waren van belasting vrijstelt, is in zoo ver onjuist, dat die bepaling slechts voor suiker en arak bestaat. Volgens het tarief betalen de andere koloniale waren, als: koffij, indigo, tin, specerijen, peper, rijst, tabak enz. een regt van uitvoer, hetwelk voor de nationale schepen in het algemeen de helft lager is dan voor schepen onder vreemde vlag.

IX. Het kapitaal door de aandeelhouders bijeengebragt, bedraagt, na de reductie die het ondergaan heeft, slechts 35 millioen guldens. Later werd het door eene leening met de zelfde som vermeerderd, zoodat het tegenwoordig 56 millioen guldens beloopt.

X. De bewering, dat koning WILLEM FREDERIK graaf van Nassau zelf 20 millioen gulden van het kapitaal der Handelmaatschappij bezit, schijnt gewaagd. Luidens artikel 14 van het koninklijk besluit van 29 maart 1824, heeft koning WILLEM FREDERIK voor zich en zijn huis voor eene som van vier millioen guldens bij de maatschappij ingeteekend.

Processen-verbaal van de beraadslagingen der Afdeelingen over het wets-ontwerp tot vervroegden overgang van de uitgestelde in werkelijke rentegevende schuld.

EERSTE AFDEELING.

Zitting van 23 augustus 1841.

Tegenwoordig de heeren: BRUCE, onder-voorzitter, DERLAERTS VAN BLOKLAND, VERWEIJ MEJAN, VAN HEEMSTRA, COPPELLIE, COCKINGA, STAR BUSMAN, VAN PANHUIJS, VAN RAPPARD, voorzitter.

In beraadslaging gebragt zijnde het ontwerp van wet tot vervroegden overgang van de uitgestelde in werkelijke rentegevende schuld, zoo verklaarden *acht* leden zich met het hoofdbeginsel van de wet en ook grootendeels met de in de memorie van toelichting voorkomende beschouwingen der regering te kunnen vereenigen. Zij betwistten niet, dat er beweeggronden, afgeleid uit het strikte burgerlijk regt, tegen den voorgestelden maatregel zouden kunnen worden aangevoerd, dan zij meenden, dat de beginselen van het burgerlijk regt, de betrekkingen uit het burgerlijk regt tusschen schuldeischers en schuldenaren voortvloeijende, niet onvoorwaardelijk op het staatsregt, op staatsschulden, kunnen toegepast worden, waarvan het in den regel onopzegbare van laatstgenoemde al dadelijk een bewijs oplevert; dat de tijden en omstandigheden waarin, en de redenen waarom de uitgestelde schuld is daargesteld, op de beschouwingen van belangrijken invloed moeten zijn; dat de maatregel niet alleen door het belang van den staat gebiedend gevorderd wordt, maar dat dezelve ook verstrekt tot waarborg voor de schuldeischers van den staat, massaal genomen; dat toch, bij het blijven bestaan van den jaarlijkschen overgang, zonder dat bij mogelijkheid de middelen zouden kunnen gevonden worden tot evenredige vermindering van schuld, die schuld tot eene hoogte zoude rijzen, dat aan eene blijvende voorziening in de renten zelfs niet meer zou kunnen gedacht worden; dat, door de afschaffing van de uitgestelde schuld en de kansbiljetten, de uitloting en overgang op den duur onmogelijk zouden worden; dat de houders zich over dien vervroegden overgang te minder konden beklagen, omdat, de kansrekening in aanmerking genomen, zij zich in der tijd voor hetgeen zij nu ontvangen, met de daarop loopende renten, de werkelijke schuld zouden kunnen aanschaffen, die zij anders bij loting zouden verkrijgen; dat dit, wel is waar, rust op de veronderstelling, dat de werkelijke schuld voortdurend eene kans [illegible] van 52 pCt., doch dat, tegen eene mogelijke rijzing eene even mogelijke daling tegenover staat, en alles dus weder afhangt van *kans*: het eigenaardig kenmerk van *kansbiljetten*; dat daarbij, indien de maatregel niet tot stand mogt komen, door zulk eene aanzienlijke vermeerdering van $2\frac{1}{2}$ pCt. werkelijke rentegevende schuld, als door eenen jaarlijkschen overgang van millioenen zou worden veroorzaakt, noodwendig vermindering van beursprijs moet ontstaan; dat, volgens de uitkomsten van de gemaakte berekeningen, art. 8 van de wet van 14 mei 1814 te regt tot grondslag was aangenomen, omdat, wanneer bij latere wetten, bij wijze van gunst, aan de houders der uitgestelde schuld en kansbiljetten eenige voorregten waren toegekend, hieruit voor den staat geene verpligtingen geboren werden; dat dan ook *behoorlijke schadeloosstelling* aan de houders wordt gegeven, wanneer men aan hen de *volle waarde* van hun eigendom toekent; dat die *volle waarde* niet anders kan worden berekend, dan in verhouding tot hetgeen hun *eventuëel*, bij het behoud van de jaarlijksche uitloting, zou kunnen ten deele vallen.

Het negende lid kon zich noch met het beginsel der wet vereenigen, noch met de toepassing van het beginsel, zoo als deze thans wordt voorgedragen. — Art. 8 der wet van 14 mei 1814 zoude aan de houders van uitgestelde schuld het vast en bepaald regt verzekeren, van de uitgestelde schuld alleen door loting in werkelijke schuld te zien overgaan. Het zoude een verkregen regt der houders van uitgestelde schuld wezen, om niet door gedwongen verkoop of door gedwongene verwisseling, maar alleen door loting, den jaarlijkschen overgang van uitgestelde schuld in $2\frac{1}{2}$ pCts. werkelijke rentegevende schuld te zien plaats hebben. Dit uitzigt op overgang alleen bij loting erkent de memorie van toelichting *titulo onoroso* te zijn verkregen, en daardoor tot een stellig en verkregen regt te zijn verheven. Vele wetten en voorstellen der regering en vele redeneringen van staatslieden, vroeger aan het hoofd van het departement van financiën geplaatst en in officiële bladen opgenomen, zouden, naar oordeel van dit lid, het denkbeeld hebben gevestigd, dat alleen door loting, zoo niet door vrijwillige verwisseling, de overgang der uitgestelde schuld in werkelijke schuld wettiglijk kan plaats hebben. Vroeger had de regering insgelijks het belang wel ingezien, dat de uitgestelde schuld in minderen tijd zou worden afgelost, dan volgens de wet van 14 mei 1814 moest plaats hebben, maar nimmer werd iets anders dan eene vrijwillige verwisseling beproefd, en nieuw was het denkbeeld, om de verwisseling niet vrijwillig aan te bieden, maar aan de houders der in te wisselen effecten bij eene wet, hunnes ondanks, op te dringen.

Dat lid vermeende, dat de geldschieter, ter goeder trouw, niet alleen regt heeft op den beursprijs van zijne schuldbekentenis, maar ook op de schuldbekentenis zelve, met alle voorwaarden welke daarin vervat zijn. De beursprijs van eenig effect is alleen de ruilwaarde in een gegeven oogenblik, maar geenszins de wezenlijke en blijvende waarde, tegen welke de schuldbekentenis zoude kunnen worden geëchangeerd [illegible], ook zonder of tegen den wil van den schuldeischer. Men zoude in billijkheid altijd moeten letten, niet uitsluitend op den tijdelijken beursprijs, waarbij zoo vele voorbijgaande omstandigheden binnen- en buitenslands in aanmerking komen, maar op een' meer blijvenden koers, uit vergelijking en met vroegere tijden en met andere fondsen afgeleid. Bepaaldelijk zoude bij de berekening der waarde van kansbiljetten gelet moeten worden op eene blijvende, niet op eene tijdelijke verhouding. Altijd scheen het tegenwoordig tijdstip minder geschikt om de waarde der kansbiljetten thans naar de prijscourant te berekenen, daar deze kansbiljetten nog gedrukt zijn door de plaats gehad hebbende vijf-en-twintig-jarige loting, en eerst in 1850 op hunne wezenlijke waarde zullen terugkomen. Nimmer zal de schuldeischer kunnen toegeven, dat het krachtens een beginsel van regt zoude wezen, dat de schuldenaar eene gedwongene schuldvernieuwing zoude doen, in het oogenblik daartoe door deze te verkiezen, en waardoor inderdaad de waarde der nieuwe schuldverbindtenis eenig en alleen afhankelijk zoude worden van den wil des schuldenaars.

Wanneer al art. 8 der wet van 14 mei 1814 aan de houders van uitgestelde schuld het regt niet verzekerde om de verwisseling alleen door loting te zien plaats hebben, dan nog vermeent gezegd lid, dat hier eene gedwongene schuldvernieuwing bestaat, zoo als het regt dezelve niet kent, of eene onteigening ten algemeenen nutte, buiten de gevallen en de wijze bij de wet bepaald, en zonder de behoorlijke schadeloosstelling bij de grondwet gevorderd.

De acht overige leden van de Afdeeling werden door deze beweeggronden niet van hun gevoelen teruggebragt; zij meenden het intusschen buiten hunne taak gelegen, thans in eene wederlegging van die gronden te treden; alleen merkten zij op, dat wel en te regt door de regering niet de *beursprijs* van de kansbiljetten en uitgestelde schuld was in aanmerking genomen, maar de waarde van de *werkelijke schuld*, als waarop de houders thans een *eventuëel* en van het lot afhankelijk regt bezaten; dat wijders, indien art. 162 der grondwet hier van toepassing kan beschouwd worden, dan aan al de voorschriften wordt voldaan, als: *algemeen nut*, *behoorlijke schadeloosstelling* en eene wet, bepalende het geval waarin en de wijze waarop de ingezeten zijne kansbiljetten en uitgestelde schuld aan het rijk afstaat.

Na deze meer algemeene opmerkingen wordt, met betrekking tot art. 1, door twee leden opgemerkt, dat zij de voorkeur zouden geven aan eene verwisseling in *vijf* pCts. werkelijke schuld, gelijk van zelf spreekt met eene evenredige vermindering van de voorgedragene waarde; dat toch de $2\frac{1}{2}$ pCts. werkelijke schuld altoos een groote hinderpaal zullen zijn tegen eene zoo wenschelijke reductie van rente, weshalve zij die niet wenschten te vermeerderen. De overige leden vereenigen zich met het ontwerp, en omdat, bij den in evenredigheid minderen beursprijs van 5 pCt., hierdoor eene onmiddellijke vermeerdering van jaarlijksche rente zou ontstaan, en om het verband, hetwelk in het wets-ontwerp te regt is in acht genomen tusschen de kansbiljetten en uitgestelde schuld en de $2\frac{1}{2}$ pCt. werkelijke schuld.

Art. 2. Een lid, die zich wel met het hoofdbeginsel der wet kan vereenigen, wil den maatregel beperken tot de onuitgelote kansbiljetten; hij meent dat de tot 1849 uitgelote kansbiljetten, krachtens de wet van 25 december 1824 (*Staatsblad* n°. 77), een *verkregen regt* hebben om, in het door het lot aangewezen jaar, voor het volle bedrag in werkelijke rentegevende schuld over te gaan; dat het regt van onuitgelote kansbiljetten slechts is een *eventuëel* regt, afhankelijk van het lot. De overige leden van de Afdeeling, zelfs het lid dat het hoofdbeginsel van de wet heeft bestreden, vinden geenen grond voor die onderscheiding; en meenen dat de houders van de uitgelote kansbiljetten niet benadeeld worden, wanneer men hun voor dezelven de waarde van het oogenblik geeft.

Algemeen intusschen werd de vraag gedaan, waarom de kansbiljetten, op 1°. januari 1842 verwisselbaar, in den maatregel begrepen? waarom hierdoor de te creëren schuld met *f* 3,029,200 vermeerderd, terwijl reeds door de begrooting van 1841 op eene behoorlijke wijze in den overgang van die kansbiljetten tot de werkelijke schuld is voorzien? De Afdeeling, den zin niet vattende van de woorden, in de memorie van toelichting sub. pag. 4 voorkomende; *om intusschen den in de gevolgen zoo nuttigen maatregel niet afhankelijk te maken van hetgeen de schatkist daardoor van nu tot* 1849 *zou bezwaard worden, zijn de met* 1°. *januari 1842 ter verwisseling uitgelote kansbiljetten daaronder begrepen*, — kan het verband niet inzien tusschen den voorgestelden maatregel en hetgeen uit de begrooting van 1841 kan en moet worden voldaan. Men bestede de op de begrooting hiervoor uitgetrokken *f* 1,550,000, tot voorziening in den overgang van de met 1 januari 1842 uitgelote kansbiljetten, dan wordt het te creëren kapitaal $2\frac{1}{2}$ pCt. werkelijke schuld verminderd op 68 millioen en de schatkist wordt jaarlijks met *f* 75,000 minder rente bezwaard.

Met verwondering heeft men in 's ministers aanspraak hooren gewag maken, dat de som van *f* 1,550,000 zou zijn eene BESPAARDE SOM, even alsof het besparen zou zijn, wanneer men, om eene som te verkrijgen, hiermede zijne schulden vermeerdert.

De zaak zal wel geene andere zijn, dan dat men, eene wet tot inkoop en aflossing van schuld voor 1841 moetende voordragen, de middelen niet heeft kunnen vinden om die inkoop en aflossing te denken; dat men daarom te rade is geworden, het tot de verwisseling van kansbiljetten en uitgestelde schuld in werkelijke schuld benoodigde kapitaal zoo te vermeerderen, dat hierdoor een toegestane post op de begrooting beschikbaar wordt. Men betwijfelt intusschen, of het tot bevordering van het krediet van den staat verstrekt, zulke indirecte middelen te bezigen, en de schuld van den staat met drie millioen te vermeerderen, om acht ton gonds af te lossen en in te koopen?

Het is waar, dat de overschietende *f* 750,000 zouden worden bestemd tot eersten aanleg van eene amortisatiekas; doch indien deze alleen door schuldvermeerdering wordt daargesteld, is hieruit inderdaad weinig heils voor de schuldeischers van den staat te voorspellen.

Hetzij bij dit artikel, hetzij bij een der volgende, wenschte men bepaald te zien, dat jaarlijks aan de Staten-Generaal mededeeling zal worden gedaan van het bedrag der kansbiljetten en uitgestelde schuld, ieder afzonderlijk ter conversie aangeboden, en van het kapitaal $2\frac{1}{2}$ pCts. werkelijke schuld, dien ten gevolge ingeschreven.

Art. 3, 4 en 5. De Afdeeling neemt de vrijheid eenige inlichting te vragen ten aanzien van den werkkring van den *agent van het departement van financiën te Amsterdam*; zijnde die betrekking tot nu toe aan de Staten-Generaal onbekend.

Zij meent dat de redactie van art. 3 wel iets kan worden verbeterd en daardoor verduidelijkt.

Art. 6. De Afdeeling wenscht te weten door wien het examinatie-loon wordt genoten; bepaaldelijk of dit komt ten behoeve van het rijk?

Van elke honderd gulden kapitaal; het zal wel de bedoeling zijn van elke *f* 100 die in het grootboek der werkelijke schuld wordt ingeschreven, en dus b. v. van een kansbiljet, verwisselbaar, op 1 januari 1848, *f* 3.76; de belooning komt in ieder geval zeer groot voor.

Art. 7. Ten aanzien van het eerste gedeelte, zoo meenen sommige leden, dat de termijn wel zou kunnen verkort worden. Intusschen wordt het denkbeeld aan de overweging der regering aanbevolen, om bij de wet te bepalen, dat de op het grootboek der uitgestelde schuld ingeschreven kapitalen, waarvan de afschrijving niet binnen eenen bepaalden termijn, b. v. van vijf jaren, is gevraagd, *d'office* op het grootboek der werkelijke schuld op dezelfde hoofden van rekening zullen worden overgeschreven; voorbehouders later aan de geregtigden, om hunne aanspraak op de rente der alzoo verkregene werkelijke schuld te doen gelden. Hierdoor zouden de regten, door inschrijving op het grootboek verkregen, nimmer worden gekrenkt; voor de kansbiljetten, als in blanco afgegeven, zou hetzelfde voorbehoedmiddel niet kunnen genomen worden, en zou dus de niet-aanbieding van dezelven binnen den termijn, het verlies daarvan voor den eigenaar wel moeten ten gevolge hebben.

De Afdeeling vindt zich *onbevoegd*, om tot de daarstelling van eene bepaling mede te werken, als in de 2de zinsnede van dit artikel is vervat; dezelve is ook doelloos, doordien zij later kan ingetrokken worden; dezelve zou buitendien schadelijk kunnen zijn, wanneer eens, in het vervolg van jaren, de standaard der rente op $2\frac{1}{2}$ pCt. verminderde.

Art. 8. Gelijke bepaling als deze, zoude noodig zijn voor de uitgestelde schuld en kansbiljetten, die volgens art. 7 aan het rijk mogten vervallen.

Art. 9. De in dit artikel voorkomende bepalingen stemmen noch met het intitulé, noch met den aanhef van dit wets-ontwerp overeen. Hetzelve betreft alleen den vervroegden overgang van de uitgestelde tot de werkelijke schuld: hiermede heeft niets gemeens, noch de bepaling hoeveel in 1849 voor delging (liefst *uit*delging van schuld) op de begrooting zal worden gebragt, en hoe met de voordeelige saldo's aanvankelijk over het jaar 1842 zal worden gehandeld.

Ook deze bepalingen liggen, naar het oordeel van de Afdeeling, buiten de bevoegdheid van de Staten-Generaal in 1841, die hunne opvolgers in volgende jaren op die wijze niet kunnen verpligten dezen of genen post op de begrooting toe te laten. Waarborg voor de schuldeischers van den staat kan ook niet gelegen zijn in verordeningen, die later weder kunnen worden ingetrokken.

Eenigermate meer tot het onderwerp van de wet behoorende, zoude eene bepaling zijn, dat hetgeen na 1850 ten gevolge van dezen maatregel mogt worden uitgespaard, tot uitdelging van schuld zou worden gebezigd.

Sommige leden hechten zoo veel aan hunne bedenkingen ten aanzien van den overgang van de kansbiljetten, verwisselbaar op 1 januari 1842, en ten opzigte van art. 9, dat zij, bij niet-voldoening of oplossing, hunne stem tegen het wets-ontwerp zouden moeten uitbrengen.

W. L. F. C. VAN RAPPARD.

Correspondentie.

Het artikel van M. uit Amsterdam, over de conversie der uitgestelde schuld, wordt niet geplaatst.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem

Den 3 Sept. 1 El 8 Palm 5 Duim; gew. 0 Duim; gev. 9 D.

Prijs-Courant der Effecten.

DONDERDAG 2 SEPTEMBER.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten $4\frac{1}{2}$ [illegible]
NEDERL., Werk. Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$51\frac{13}{16}$	$51\frac{7}{8}$	$51\frac{7}{8}$
Dito Dito . . » 5 »	$100\frac{7}{8}$	101	101
Uitgestelde Schuld . . » »	$1\frac{15}{32}$	$1\frac{17}{32}$	
Kansbiljetten . . . . . *f*	$25\frac{5}{16}$		
Amortisatie-Syndicaat. à $4\frac{1}{2}$ pCt.	$91\frac{5}{8}$		
Dito Dito . » $3\frac{1}{2}$ »			
Handelmaatschappij . » $4\frac{1}{2}$ »	$156\frac{1}{4}$	$156\frac{3}{8}$	156[illegible]
Nieuwe Dito . . . » $4\frac{1}{2}$ »			
Nieuwe Dito 1837 . » $4\frac{1}{2}$ »			
Oostindische Leening » 5 »	$97\frac{5}{8}$	$97\frac{11}{16}$	97[illegible]
Spoorweg Haarlem . . »	80		
Aand. Rijn-Spoorweg . » $4\frac{1}{2}$ »			
FRANKR. Inschrijv. G.B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	$19\frac{1}{8}$	$19\frac{7}{16}$	19[illegible]
Dito onbep. stukk. . » 5 »			
Passive . . . . »	5		
Deferred . . . . »			
Fransche Uitgestelde »	$5\frac{1}{8}$		
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 »			
RUSL. *H.&C.* 1798, 1816. » 5 »	$105\frac{1}{2}$	$105\frac{5}{8}$	
Dito 1828, 1829 . . » 5 »	$105\frac{5}{8}$	$105\frac{3}{4}$	
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	$93\frac{3}{4}$		
Oblig. bij *Hope* . . . . » 4 »	$86\frac{7}{8}$		
Oblig. te Londen . . . » 5 »			
Dito te Hamburg. . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »	$68\frac{1}{4}$		
Certific. van dito. . . » 6 »			
POLEN. Aandeel. à fl 300 » *f*			
Dito à fl 500 » »	$141\frac{1}{4}$		
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f*			
Dito à fl 250 . . . . . » »			
Metalliek . . . . » 5 »			
Dito . . . . » 3 »			
Dito . . . . » $2\frac{1}{2}$ »			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »			

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.